

Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk

Colleges van B&W en gemeenteraden

Datum 15 mei 2014
Referentie EB/WMO/152014
Betreft Gemeente bepalen of lidmaatschap van vrijwilligersorganisaties betaalbaar blijft

Geachte heer/mevrouw,

Per 1 juli gaat de Wet Markt en Overheid definitief in werking. In de wet staan gedragsregels voor gemeenten en andere overheden die goederen of diensten zelf of via overheidsbedrijven op de markt aanbieden. Dit kan gevolgen hebben voor vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties die gebruik maken van deze diensten of goederen, zoals bijvoorbeeld accommodaties (verhuur van maatschappelijk vastgoed). Wanneer de activiteiten van de vrijwilligersorganisatie ook door een andere commerciële partij wordt aangeboden kan dat een reden zijn om de integrale kosten voor de diensten en goederen van de overheid door te berekenen aan de vrijwilligersorganisatie. Dit kan leiden tot onverwacht hoge kosten voor vrijwilligersorganisaties. Een gemeente kan zelf bepalen of ze een uitzondering wil maken voor activiteiten in het algemeen belang, waarmee vrijwilligersorganisaties worden uitgezonderd van deze hoge kosten.

Uitzondering voor het algemeen belang

De uitzonderingen voor activiteiten van algemeen belang kan gemaakt worden op basis van artikel 25h, vijfde lid, van de Mededingingswet en moet door de gemeenteraad worden vastgesteld. De uitzondering voor vrijwilligersorganisaties betreft voornamelijk het beschikbaar stellen door gemeenten van binnen- en buitenruimten voor activiteiten. Als gemeenten geen uitzondering hiervoor maken, kan dat verstrekkende gevolgen hebben voor vrijwilligersactiviteiten. Denk daarbij aan musea, buurthuizen, wijkcentra, dorpshuizen, sportaccommodaties, speeltuinen etc. Door de verhoogde kosten zijn de organisaties gedwongen hun tarieven ook te verhogen waardoor de vrijwilligersactiviteiten veel te duur worden en minder toegankelijk voor deelnemers.

Vrijwillige inzet dient het algemeen belang!

In veel gemeenten staat de Wet Markt en Overheid nog niet op de agenda van de gemeenteraad en zijn de uitzonderingen in het algemeen belang nog niet vastgesteld. Onderstaand geven wij argumenten waarom de vrijwilligerssector een uitzondering in het algemeen belang is.

Overall in onze samenleving zijn vrijwilligers en hun organisaties actief in de samenleving voor anderen. Ze doen dat binnen de sport, onderwijs, natuur en milieu, zorg, welzijn, cultuur, veiligheid, politiek, belangenbehartiging etc. Kenmerkend voor het vrijwilligerswerk is dat het voor anderen en de samenleving wordt gedaan. Hiermee zijn deze activiteiten in het algemeen belang.

Steeds vaker nemen vrijwilligers en hun organisaties publieke taken over. Deels op eigen initiatief en deels omdat gemeenten daarom vragen. Om dit goed vorm te geven zijn naast extra vrijwilligers, ook faciliteiten nodig die door gemeente geboden kunnen worden.

Met de decentralisatie van de Wmo en de AWBZ krijgen gemeente meer taken, maar tegelijkertijd gaan de decentralisaties gepaard met bezuinigingen. Gemeenten zullen bij de ondersteuning van kwetsbare groepen een groter beroep moeten doen op de vrijwillige inzet van inwoners. Wanneer de vrijwilligersactiviteiten door de hoge kosten voor kwetsbare groepen niet of beperkt toegankelijk zijn, zal deze groep verder afglijden in eenzaamheid.

Goede voorbeelden

Er zijn een aantal goede voorbeelden. De gemeente Tilburg en gemeente Hellendoorn hebben inmiddels besloten dat de exploitatie van sportaccommodaties en de verhuur van maatschappelijk vastgoed onder het algemeen belang valt. De motivatie hiervoor is dat, indien kostendeckende tarieven in rekening zouden worden gebracht, de maatschappelijke organisaties door de hogere kosten hun maatschappelijk gewenste activiteiten niet of niet volledig meer kunnen uitvoeren. Als voorbeeld worden sportaccommodaties genoemd, waar het duurdere lidmaatschap ten koste gaat van het deelnemen aan sportactiviteiten terwijl de gemeente als bestuurlijk doel heeft de sportbeoefening van volwassenen en jeugdigen juist zoveel mogelijk te bevorderen.

Vrijwilligers en hun organisaties leveren grote bijdrage de leefbaarheid en veiligheid van de samenleving. Gemeenten moeten dat ondersteunen, stimuleren en faciliteren. Vereniging NOV is van mening dat gemeenteraden daarom de gemeentelijke diensten en producten aan deze sector moet aanmerken als algemeen belang.

Met vriendelijke groet,

Els Berman
Directeur Vereniging NOV